

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 506/2019-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 3. decembra 2019 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou Hronček & Partners, s. r. o., Kálov 1, Žilina, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Róbert Hronček, pre namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Trenčín zo 14. mája 2019 v konaní vedenom pod sp. zn. 22 Cb 21/2019 a uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo 7. augusta 2019 v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Cob 35/2019 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutých rozhodnutí a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. októbra 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ],

██████████ (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) zo 14. mája 2019 v konaní vedenom pod sp. zn. 22 Cb 21/2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie okresného súdu“), ktorým okresný súd zamietol návrh sťažovateľa na nariadenie neodkladného opatrenia, a uznesením Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) zo 7. augusta 2019 v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Cob 35/2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“), ktorým krajský súd ako odvolací súd uznesenie okresného súdu potvrdil a žalovaným priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

2. Z ústavnej sťažnosti a z príloh k nej pripojených vyplýva, že sťažovateľ sa v konaní pred okresným súdom podľa § 324 a nasl. zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“) domáhal nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd uložil žalovaným: 1) ██████████ ██████████, ██████████, a 2) ██████████, ██████████, ██████████, povinnosť zdržať sa úkonov, ktoré by smerovali k nakladaniu s časťou obchodného podielu v obchodnej spoločnosti ██████████, vo výške 25 %, ktorý je predmetom zmluvy o prevode obchodného podielu uzavretej medzi žalovanou ██████████ ██████████ ako prevodkyňou a sťažovateľom ako nadobúdateľom 27. októbra 2016, a to najmä: scudziť obchodný podiel, napr. prevodom na tretiu osobu na základe akejkol'vek zmluvy o prevode obchodného podielu, predajom na dobrovoľnej dražbe alebo obchodnou verejnou súťažou; zriadiť k obchodnému podielu právo tretej osoby, ako napr. predkupné právo; zaťažiť obchodný podiel, napr. zriadením záložného práva, zabezpečovacím prevodom práva alebo akoukoľvek inou ťarchou; ručiť obchodným podielom alebo sa podieľať obchodným podielom na podnikaní inej osoby (najmä inej obchodnej spoločnosti). Sťažovateľ ďalej navrhol, aby súd uložil žalovanej ██████████ ██████████ povinnosť zdržať sa výkonu práv spoločníka s časťou obchodného podielu v spoločnosti ██████████ vo výške 25 %, a to najmä podieľať sa na zisku v spoločnosti a likvidačnom zostatku a na výkone pôsobnosti valného zhromaždenia spoločnosti. Navrhol tiež, aby súd uložil žalovanej obchodnej spoločnosti ██████████, povinnosť zdržať sa

konania, ktorým by došlo najmä k vzniku záväzkov spoločnosti, uznaniu záväzkov spoločnosti, postúpeniu pohľadávok spoločnosti, zníženiu zabezpečenia pohľadávok spoločnosti, zániku zabezpečenia spoločnosti, zmene v osobe veriteľov spoločnosti, k prevodu podniku alebo jeho časti, ako aj úkonov s tým spojených alebo súvisiacich, a to všetko do právoplatného skončenia konania na okresnom súde v právnej veci žalobcu ■■■■■ ■■■■■ proti žalovanej ■■■■■ ■■■■■ o určenie neplatnosti odstúpenia od zmluvy o prevode obchodného podielu.

3. Opodstatnenosť nariadenia neodkladného opatrenia sťažovateľ vidí v tom, že v prípade, ak bude vyhovené jeho žalobe o určenie neplatnosti odstúpenia od zmluvy a bude vyslovený záver o neplatnosti odstúpenia od zmluvy o prevode obchodného podielu, pričom súčasne by došlo k prevodu vlastníctva k tomuto obchodnému podielu na tretiu osobu, k jeho zaťaženiu alebo inému nakladaniu s ním, prípadne zrušeniu spoločnosti, či už s likvidáciou alebo bez likvidácie, môže vzniknúť zmätočný stav, ktorého navrátenie do pôvodného a právne súladného stavu bude nemožné, a teda dôjde i k zmareniu výkonu rozhodnutia vo veci samej – o predmetnej určovacej žalobe. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia sťažovateľ odôvodnil obavou z neoprávneného konania zo strany žalovanej, ktorá mu doručila odstúpenie od zmluvy o prevode obchodného podielu v obchodnej spoločnosti ■■■■■, ktoré sťažovateľ napadol žalobou na okresnom súde.

4. Keďže okresný súd dospel k záveru, že dôvody bezodkladne upraviť pomery medzi účastníkmi konania nie sú dané, resp. že sťažovateľ neosvedčil potrebu dočasnej úpravy pomerov medzi účastníkmi konania, čo je zákonným predpokladom pre nariadenie neodkladného opatrenia, návrh sťažovateľa na nariadenie neodkladného opatrenia sťažnosťou napadnutým uznesením zamietol. Proti ústavnou sťažnosťou napadnutému uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie na krajskom súde, a to z dôvodu, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnemu skutkovému zisteniu a že vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Sťažovateľ v odvolaní navrhol, aby krajský súd ako odvolací súd zmenil napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie tak, že neodkladné opatrenie v zmysle jeho návrhu nariadi.

5. Krajský súd po preskúmaní odvolaním napadnutého uznesenia okresného súdu dospel k záveru, že odvolanie sťažovateľa nie je dôvodné, s odôvodnením napadnutého uznesenia okresného súdu a závermi, ku ktorým okresný súd dospel, sa stotožnil, a preto napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil a žalovaným ako úspešnej strane sporu priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

6. S právnym posúdením a odôvodnením sťažnosťou napadnutých uznesení okresného a krajského súdu sa sťažovateľ nestotožňuje a považuje ich za nesprávne. Podľa neho ústavnou sťažnosťou napadnuté uznesenia „... sú porušením ústavne a medzinárodnoprávne garantovaných základných princípov (zásad) materiálneho právneho štátu, najmä princípu materiálnej spravodlivosti a materiálnej ochrany zákonnosti vrátane princípov riadneho a spravodlivého procesu, princípu právnej istoty a princípu predvídateľnosti práva vrátane predvídateľnosti rozhodnutí orgánov verejnej moci, ako aj princípu ochrany legitímnych očakávaní“.

7. Podľa sťažovateľa „... sťažovateľ jednoznačne osvedčil potrebu bezodkladnej úpravy pomerov medzi účastníkmi predmetného sporu. Nesprávnym právnym posúdením veci tak došlo k omylu súdov pri aplikácii práva na zistený skutkový stav.“. K namietanému zásahu do práva na spravodlivý súdny proces došlo zo strany okresného súdu a krajského súdu podľa jeho názoru tým, že „... súdy sa nedostatočne zaoberali právnou vecou a nesprávne aplikovali a vykladali Civilný sporový poriadok“.

8. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta, že mu bola zo strany súdov „... odopretá možnosť uplatniť svoj nárok na nariadenie neodkladného opatrenia“. Podľa neho sa okresný a krajský súd „... dopustili denegatio iustitiae, t. j. odopretia spravodlivosti a svojím postupom porušili právo sťažovateľa na spravodlivý proces tak, ako mu to priznáva a garantuje právny poriadok Slovenskej republiky v spojení s medzinárodnými dohovormi, ktorými je Slovenská republika viazaná“. Je toho názoru, že „... postup a výklad právnych predpisov porušovateľov nie je správny,“ a z dôvodu, že „... sa uchýlili k takejto aplikácii a výkladu právnych noriem bolo zasiahnuté do práva na spravodlivý súdny proces“. Podľa neho bolo konanie okresného súdu a krajského súdu „... protiprávne

a svojvoľné“. Sťažovateľ je toho názoru, že dôvody, na ktorých založil svoje odvolanie proti napadnutému uzneseniu okresného súdu, boli opodstatnené, a preto krajský súd napadnutým uznesením nemal potvrdiť uznesenie okresného súdu. Podľa sťažovateľa *„Porušenie práva na spravodlivý proces... spočívalo v bezdôvodnom a arbitrárnom odopretí spravodlivosti (denegatio iustitiae). V danom prípade bola sťažovateľovi znemožnená a odopretá akákoľvek realizácia základných práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky...“.* Je presvedčený, že okresný súd tým, že *„... návrh sťažovateľa na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol a to aj napriek tomu, že neboli na to dané zákonné dôvody, odňal sťažovateľovi možnosť konať pred súdom, čím porušil jeho právo na spravodlivý proces a tým zároveň právo uplatniť svoje práva patriace mu... v konaní o určenie vlastníctva k obchodnému podielu“.*

9. Na základe uvedenej argumentácie sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd jeho ústavnú sťažnosť prijal na ďalšie konanie a aby v konaní vo veci samej rozhodol, že jeho v záhlaví označené základné práva a slobody podľa ústavy a dohovoru napadnutými uzneseniami okresného súdu a krajského súdu porušené boli, napadnuté uznesenia okresného súdu a krajského súdu zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie, sťažovateľovi priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume 5 000 € a priznal mu aj náhradu trov konania pred ústavným súdom. Alternatívne sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie v konaní vo veci samej rozhodol, že jeho v záhlaví označené základné práva a slobody podľa ústavy a dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu porušené boli, napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie, sťažovateľovi priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume 5 000 € a priznal mu aj náhradu trov konania pred ústavným súdom.

II.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

10. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

11. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

12. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

13. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd (každý) návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

14. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

15. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti (návrhu) pritom možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré v sťažnosti označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím alebo iným označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sťažovateľ

namieta, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konania (napr. m. m. I. ÚS 66/98, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05, I. ÚS 453/2011).

16. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorými namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, je kvalifikovaná princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecnými súdmi nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve. Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

17. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1 ústavy) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (*mutatis mutandis* II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci nie je jeho úlohou zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany

ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, II. ÚS 231/04, I. ÚS 74/05). O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (*mutatis mutandis* I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06). Úlohou ústavného súdu rovnako nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01).

18. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta, že okresný súd a krajský súd napadnutými uzneseniami, ktorými nebolo vyhovené jeho návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, zasiahli do jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

19. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 (obdobne čl. 46 ods. 2) ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 (obdobne čl. 46 ods. 2) ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (*mutatis mutandis* II. ÚS 71/97), a preto ich porušenie skúma spoločne. Formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 (obdobne čl. 46 ods. 2) ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhadu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, t. j. právo na spravodlivý proces sa nezaručuje iba čl. 6 ods. 1 dohovoru, ale je implikované aj v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy, a to v čl. 46 ods. 1 (obdobne čl. 46 ods. 2) ústavy (II. ÚS 71/97, III. ÚS 53/09-36). Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

20. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je účelom práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivý súdny proces zaručiť každému prístup k súdu, čomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu vo veci konať a rozhodnúť (porov. I. ÚS 290/08, II. ÚS 88/01, II. ÚS 145/08, III. ÚS 259/2010, IV. ÚS 159/07). Súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (porov. v tomto zmysle IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07).

21. Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 (obdobne aj podľa čl. 46 ods. 2) ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka konania na súdnu ochranu, resp. jeho právo na spravodlivé súdne konanie (IV. ÚS 115/03).

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

22. Sťažovateľ namieta porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru z dôvodu, že napadnuté uznesenie okresného súdu, ktorým okresný súd zamietol jeho návrh na nariadenie neodkladného opatrenia a napadnuté uznesenie krajského súdu, ktorým krajský súd ako odvolací súd napadnuté uznesenie okresného súdu potvrdil, neobsahujú riadne a presvedčivé odôvodnenie a uvedené súdy sa v nich dopustili nesprávneho právneho posúdenia veci sťažovateľa a omylu pri výklade a aplikácii príslušných právnych noriem Civilného sporového poriadku na skutkový stav sťažovateľa a tým svojvôle pri rozhodovaní o veci sťažovateľa a arbitrárneho odopretia spravodlivosti sťažovateľovi. Sťažovateľ je toho

názoru, že v jeho veci boli splnené všetky zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia, a preto okresný súd a krajský súd mali jeho návrhom vyhovieť.

23. Bez potreby obsiahlejších doktrínálnych záverov k označeným ústavným právam sťažovateľa je potrebné vzhľadom na predmet sporu pred všeobecnými súdmi v sťažovateľovej veci poukázať na judikatúru ústavného súdu týkajúcu sa neodkladných opatrení (predtým „predbežných opatrení“ v zmysle Občianskeho súdneho poriadku). Ústavný súd už vo veciach sp. zn. II. ÚS 741/2017, sp. zn. II. ÚS 447/2017, sp. zn. II. ÚS 340/2015 (ako príklad ústavný súd poukázal len na najnovšie rozhodnutia) *mutatis mutandis* uviedol, že rozhodovanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia možno považovať za súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Posúdenie podmienok na nariadenie neodkladného opatrenia je predovšetkým vecou všeobecných súdov (čl. 142 ústavy). Aj v konaniach, v rámci ktorých všeobecný súd rozhoduje o neodkladných opatreniach, musia byť dodržané minimálne požiadavky, ktoré tvoria podstatu základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivý súdny proces. Ústavný súd môže zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o neodkladných opatreniach iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu. To znamená, že takéto rozhodnutie musí obsahovať výrok, ktorý je koncentrovaným vyjadrením odôvodnenia právneho názoru všeobecného súdu. Rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného musí mať predovšetkým rovnako ako iné rozhodnutia zákonný podklad, musí byť vydané príslušným orgánom a nemôže byť prejavom svojvôle, teda musí byť primeraným spôsobom odôvodnené. Všeobecný súd pri rozhodovaní o neodkladných opatreniach je povinný poskytnúť ochranu nie len tomu, kto sa vydania takého opatrenia domáha, ale v rámci ústavných pravidiel tiež tomu, proti komu návrh smeruje (m. m. IV. ÚS 257/2010).

24. Predpokladom pre záver o porušení základných práv a slobôd je však také porušenie, ktoré nie je napravitel'né alebo odstránitel'né následnou činnosťou všeobecného súdu napr. v konaní o veci samej (porov. I. ÚS 46/00, III. ÚS 406/2013).

25. Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) sa tak nepovažuje za oprávneného zasahovať do rozhodnutí o neodkladných opatreniach v prípadoch, kde neodkladné opatrenia do práv a povinností účastníkov konania nezasahujú konečným spôsobom (porov. m. m. IV. ÚS 82/09), resp. kde s ohľadom na charakter konkrétneho rozhodnutia o neodkladnom opatrení nemôže toto zasiahnuť do základných práv alebo slobôd účastníkov konania, keďže nemusí zodpovedať konečnému meritórnemu rozhodnutiu (porov. m. m. III. ÚS 309/2012).

26. Premietnutím opísaných východísk na vec sťažovateľa je potrebné upozorniť na to, že okresný súd zatiaľ nerozhodol s konečnou platnosťou v právnej veci sťažovateľa ako žalobcu proti žalovanej [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] o určenie neplatnosti odstúpenia od zmluvy o prevode obchodného podielu.

III.1 K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu

27. Ústavný súd pri posudzovaní splnenia podmienok konania pred ním o tej časti ústavnej sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie jeho v záhlaví označených základných práv napadnutým uznesením okresného súdu, konštatuje, že vzhľadom na princíp subsidiarity obsiahnutý v čl. 127 ods. 1 ústavy je vylúčená jeho právomoc meritórne konať a rozhodovať o tejto časti sťažnosti sťažovateľa, pretože preskúmanie postupu a napadnutého uznesenia okresného súdu vo veci sťažovateľa Civilný sporový poriadok zveruje krajskému súdu ako súdu odvolaciemu. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť v časti namietaného porušenia jeho v záhlaví označeného základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde odmietol pre nedostatok svojej právomoci.

III.2 K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu

28. Ústavný súd pri posudzovaní ústavnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu zohľadnil osobitú povahu inštitútu neodkladného opatrenia a tomu zodpovedajúci zjednodušený a zrýchlený procesný postup a rozhodovanie všeobecných súdov. V súvislosti s argumentáciou sťažovateľa ústavný súd pripomína, že dokazovanie má pri rozhodovaní o neodkladných opatreniach charakter osvedčovania, čo znamená, že súd zisťuje na základe dostupných dôkazných prostriedkov najvýznamnejšie relevantné skutočnosti bez toho, aby musel dodržiavať formalizovaný postup štandardného procesného dokazovania. Osvedčené skutočnosti následne spĺňajú požiadavku vysokej pravdepodobnosti, pričom súd z nich pri rozhodovaní vychádza. S poukazom na odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu, osobitne v bodoch 13 až 18, ústavný súd zastáva názor, že argumentácia krajského súdu (v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie) zodpovedá príslušným ustanoveniam Civilného sporového poriadku týkajúcim sa predpokladov vydania neodkladného opatrenia, a teda jeho závery nepovažuje za arbitrárne či svojvoľné, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, teda za také, ktoré by mali za následok porušenie sťažovateľovho základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru.

29. Je potrebné uviesť, že pri posudzovaní otázky, či mohlo byť napadnutým uznesením krajského súdu, ktorý vo veci rozhodoval ako odvolací súd, porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, teda otázky, či uznesenie krajského súdu nie je zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, je potrebné zohľadniť nielen odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu, ale aj odvolaním sťažovateľa napadnuté uznesenie okresného súdu, s odôvodnením ktorého sa krajský súd stotožnil. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na to, že odôvodnenia napadnutých uznesení okresného súdu a krajského súdu sú vyčerpávajúce a bohaté na zargumentované právne závery, ktoré netrpia vadou nelogickosti či arbitrability. Samotné napadnuté uznesenia boli navyše výsledkom procesného postupu, ktorý bol zákonný a procesnými právnymi normami predpokladaný pre túto formu rozhodovania všeobecných súdov. Ani v tomto smere ústavný súd teda nenašiel pochybenia všeobecných súdov spočívajúce v procesnom excese takej intenzity, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu (porov. III. ÚS 169/2010, III. ÚS 281/07) a ktorý by oprávňoval ústavný súd zasiahnuť do napadnutého uznesenia krajského súdu o neodkladnom opatrení.

30. Po oboznámení sa s odôvodnením napadnutého uznesenia krajského súdu v spojení s odôvodnením uznesenia okresného súdu ústavný súd konštatuje, že krajský súd spolu s okresným súdom konali v medziach svojich právomocí, keď príslušné ustanovenia právneho predpisu (Civilný sporový poriadok) podstatné pre posúdenie veci sťažovateľa interpretovali a aplikovali ústavne súladným spôsobom, ich úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a ústavne akceptovateľné. Krajský súd náležite a presvedčivo odôvodnil svoje uznesenie a spolu s okresným súdom zodpovedali všetky skutkovo a právne relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktorej sa sťažovateľ pred nimi domáhal, a preto ich závery v žiadnom prípade nemožno považovať za neodôvodnené, arbitrárne alebo zjavne neopodstatnené.

31. Odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu je primerané skutočnosti, že ide o odôvodnenie rozhodnutia predbežnej povahy o neodkladnom opatrení, navyše je vnútorne konzistentné a zrozumiteľné, pričom reaguje na všetky skutočnosti, ktoré sú podstatné pre posúdenie splnenia zákonných predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia. Je vecou všeobecných súdov, aby vyhodnotili splnenie zákonných podmienok pre nariadenie neodkladného opatrenia, pričom do vyhodnotenia dôvodnosti jeho nariadenia, ktoré je založené primárne na skutkových otázkach, ústavný súd zásadne nie je oprávnený zasahovať alebo právny názor všeobecného súdu nahrádzať svojím uvážením.

32. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecného súdu svojím vlastným. Ustálená rozhodovacia prax ústavného súdu rešpektuje názor, podľa ktorého základné právo na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie nemožno stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, IV. ÚS 340/04, I. ÚS 225/05, II. ÚS 56/07, I. ÚS 232/08, I. ÚS 204/2010).

33. Keďže ústavný súd nezistil žiadnu príčinnú súvislosť medzi napadnutým uznesením krajského súdu a základným právom sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46

ods. 1 ústavy a právom sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorá by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohla viesť k záveru o vyslovení porušenia uvedeného základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru, ústavnú sťažnosť sťažovateľa v uvedenej časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

III.3 K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 2 ústavy napadnutými uzneseniami okresného súdu a krajského súdu

34. Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 2 ústavy, ústavný súd konštatuje, že ústava v čl. 46 ods. 2 osobitne upravuje právo na prístup k súdu v prípade preskúmania zákonnosti rozhodnutí orgánov verejnej správy. Článok 46 ods. 2 ústavy je v podstate skôr kompetenčným ustanovením určujúcim, kedy súdna moc preskúmava rozhodnutia orgánov verejnej správy (PL. ÚS 14/1998), ako ustanovením priznávajúcim základné právo na súdnu ochranu. To je priznané už čl. 46 ods. 1 ústavy. Článok 46 ods. 2 ústavy zaručuje právo na prístup k súdu vo vzťahu k preskúmaniu každého rozhodnutia každého orgánu verejnej správy, ak ide o rozhodnutie týkajúce sa základného práva alebo slobody. Ústavná ochrana zaručená čl. 46 ods. 2 ústavy sa pritom vzťahuje nie len na tie individuálne akty aplikácie práva orgánov verejnej správy, ktoré majú formu rozhodnutia, ale zahŕňa aj ďalšie formy správania, konania, či nečinnosti, ktorými orgán verejnej správy môže pôsobiť na právne postavenie fyzických alebo právnických osôb (II. ÚS 6/03, I. ÚS 230/04). Článok 46 ods. 2 ústavy zakotvuje inštitút súdneho preskúmania ako pravidla vtedy, ak niekto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy. Každý, kto sa cíti byť ukrátený na svojich právach takýmto rozhodnutím, má možnosť obrátiť sa na (nezávislý a nestranný) súd a vyvolať tak konanie, v ktorom správny orgán bude účastníkom konania s rovnakými právami ako ten, kto žalobu podal (III. ÚS 507/2017-19).

35. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej pripojených nevyplýva, že by sťažovateľovi bolo napadnutými uzneseniami okresného súdu a krajského súdu znemožnené obrátiť sa na súd v záujme preskúmania zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy. Okresný súd a krajský súd v konaniach vo veci sťažovateľa nepreskúmavali zákonnosť rozhodnutia

orgánu verejnej správy. Ustanovenie čl. 46 ods. 2 ústavy je preto na ústavnou sťažnosťou napadnuté uznesenia okresného súdu a krajského súdu zjavne neaplikovateľné. Z toho dôvodu bolo preto potrebné ústavnú sťažnosť aj v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú, a to pre neexistenciu priamej súvislosti medzi namietanými skutočnosťami a základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 2 ústavy, porušenie ktorého sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namietal (napr. I. ÚS 44/03, IV. ÚS 172/05, IV. ÚS 88/08).

36. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v petite jeho ústavnej sťažnosti nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody podľa ústavy, alebo ľudského práva alebo základnej slobody podľa kvalifikovanej medzinárodnej zmluvy, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. decembra 2019

Jana Baricová
predsedníčka senátu